

» Ved receptionen i byrådssalen mødte jeg i øvrigt et oldebarn af Johannes Kreutzmann, kunstneren Aka Høegh.

SVEND SØRENSEN, museumspædagog ved Museum Thy

Fra Thisted til Qaqortoq

GAVE: Udskårne træfigurer havnede via en thybo i Thisted, men blev 45 år senere givet tilbage til Grønland igen

Tekst og foto: Ida Smith
ida.smith@nordjyske.dk

QAQORTOQ: "Gave fra Thisted Museum" står der på skiltet foran ti udskårne træfigurer, der har en hædersplads i en montre i Qaqortoq Museum i Sydgrønland.

Figurerne er lavet af fangeren og kunstneren Johannes Kreutzmann, der blev født i Kangamiut nord for Nuuk i 1862 og levede her frem til sin død i 1940.

Johannes Kreutzmann havde ikke nogen direkte tilknytning til Qaqortoq, tidligere kendt som Julianehåb, så når ti af hans figurer nu kan ses på byens lille museum, skyldes det både Thisted Museum og den thybo, der i første omgang bragte figurerne med til Danmark.

Støtte til ekspeditioner

Denne thybo var Marius Ib Nyeboe. Han blev født i Koldby i 1867 og tog eksamen ved Thisted Realskole i 1885. Han uddannede sig siden som civilingeniør, drog til USA i nogle år og grundlagde senere eget ingeniørfirma i København. Nyeboe var blandt andet foregangsmand i rationalisering af tørveindustrien i Danmark, og han var også involveret i udvinding af kobber og grafit i Grønland.

I 1921 blev han formand for komiteen for femte Thule-ekspedition fra Grønland til Stillehavet. Polarforskerne Knud Rasmussen og Peter Freuchen har begge udtrykt stor taknemmelighed over den uvurderlige, økonomiske støtte, Nyeboe ydede til deres ekspeditioner. Til gengæld for støtten fik Marius Ib Nyeboe opkaldt et landområde i det nordlige Grønland efter sig.

Knud Rasmussen var i øvrigt en nær ven af Johannes Kreutzmann.

Overdrog til Thisted Museum

Via sit engagement i Grønland kom Marius Ib Nyeboe i besiddelse af adskillige grønlandske genstande, blandt andet nogle modeller af en koneybåd, en kajak og en hundeslæde, som Nyeboe havde fået af Knud Rasmussen og Peter Freuchen efter deres femte Thule-ekspedition. I 1944-45 overdrog han både de tre modeller og de ti træfigurer til Thisted Museum.

Johannes Kreutzmanns 10 træfigurer, der er udskåret af drivtømmer, står nu i en montre på museet i Qaqortoq, tidligere kendt som Julianehåb, i Sydgrønland. På skiltet står der "Gave fra Thisted Museum", for figurerne blev i 1944 foræret til Thisted Museum af erhvervsmanden Marius Ib Nyeboe, der oprindeligt stammede fra Koldby.

Qaqortoq har godt 3100 indbyggere. Byen har gymnasium, handelsskole og højskole og er blandt andet hjemsted for virksomheden Great Greenland A/S, der forarbejder sælskind fra hele Grønland.

Marius Ib Nyeboe døde i 1946.

Tilbage til Grønland

- På museet så man dengang omkring 1944 mest på, om det var fine ting i sig selv. Der er sket en udvikling,

hvor museer engang havde som mål at samle ting, også kuriøse ting, men hvor man senere begyndte at se mere på genstandenes tilhørsforhold. I 1989 syntes bestyrelsen for Thisted Museum, at tingene skulle gives tilbage

til Grønland, fortæller museumspædagog Svend Sørensen, Thisted Museum.

Den daværende leder af Thisted Museum kendte den daværende leder af Qaqortoq Museum personligt, og derfor blev det museet i Qaqortoq,

Johannes Kreutzmanns oldebarn Aka Høegh bor i Qaqortoq og har skabt en række kunstværker i byen, ofte hugget ud i klipperne.

qortoq, der fik Nyeboes gaver overdraget. Det var Svend Sørensen, der var oppe for at overdrage genstandene i forbindelse med fejringen af Grønlands nationaldag 21. juni 1989.

- Det var en stor oplevelse at være deroppe. Ved receptionen i byrådssalen mødte jeg i øvrigt et oldebarn af Johannes Kreutzmann, kunstneren Aka Høegh, fortæller han.

Aka Høegh bor stadig i Qaqortoq. Hun har blandt andet været initiativtager til en

» På museet så man dengang omkring 1944 mest på, om det var fine ting i sig selv.

SVEND SØRENSEN, museumspædagog ved Museum Thy

skulpturfestival, Sten og Menneske, hvor kunstnere fra hele Norden i sommeren 1993 og flere følgende år kom til byen for at skabe skulpturer, som stadig ses i bybilledet.